Proširenje Emerald mreže
na Zapadnom Balkanu

Zapadni Balkan je globalno žarište biodiverziteta, posebno slatkovodnog biodiverziteta. Masivne planine, rijeke i močvare ovog regiona predstavljaju dom brojnim ugroženim ribama i drugim vodenim vrstama. Mnoge od njih su endemične - ne nalaze se nigdje drugdje u svijetu. Veliki procenat rijeka u regionu je u dobrom ili netaknutom stanju, što je značajno iznad evropskog prosjeka.

Pravilno određivanje i upravljanje staništima Emerald mreže na Zapadnom Balkanu može da podstakne zaštitu i oporavak riba ili drugih važnih vrsta i staništa, čime bi se ujedno i očuvala jedinstvena vrijednost rijeka u regionu. Kao članice Savjeta Evrope i potpisnice Bernske konvencije, pet zemalja Zapadnog Balkana – Albanija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija i Srbija – moraju da uspostave dovoljan broj Emerald područja, međutim, veoma mali broj njih je predložen, i to prije 2011. godine.

Ova mapa identifikuje najvažnija područja za zaštitu slatkovodnih vrsta i staništa koje je neophodno dodati u Emerald mrežu. Mapa je rezultat zajedničkih napora 39 naučnika i predstavnika nevladinih organizacija, uključujući neke od vodećih evropskih stručnjaka za ribe, koji su se pridružili "Emerald Green" inicijativi 2022. godine. Mapa je dopunjena bazom podataka od 88 rijeka, pružajući informacije o vrstama riba koje ih naseljavaju, a koje su od evropskog značaja.

Širenje Emerald mreže važan je korak ka pristupanju EU, kada će Emerald područja postati kandidati za Natura 2000 područja. To će donijeti više koristi stanovništvu koje je naseljeno duž obala rijeka, kao što su pristup pijaćoj vodi i hrani, vodi za navodnjavanje, poboljšana zaštita od poplava, regulacija klime i mogućnost za razvoj ribolova, sportova na vodi i ekoturizma koji bi doveli do jačanja odnosa između zemalja.

Dobrica Mitrović

Bosna u Bosni i Hercegovini

Bosna je najduža rijeka koja u potpunosti teče unutar Bosne i Hercegovine. Takođe je jedna od rijetkih velikih balkanskih rijeka na kojoj nisu izgrađene hidroelektrane ili velike brane. Stručnjaci su u njenim vodama identifikovali 24 zaštićene vrste riba, među kojima je i globalno ugrožena mladica *(Hucho hucho)*, koja može da dostigne veličinu i do 1,5 metara dužine.

Dobrica Mitrović

Dunav u Srbiji

Dunav, najveća rijeka na Balkanu, u velikoj mjeri je nezaštićen duž svog toka kroz Srbiju. Njegova prirodna ostrva, priobalne šume i riblje populacije nesumnjivo bi trebalo da budu dio Emerald mreže. Balonov balavac *(Gymnocephalus baloni)* naseljava područja sa pjeskovitim ili blatnjavim podlogama i hrani se malim beskičmenjacima.

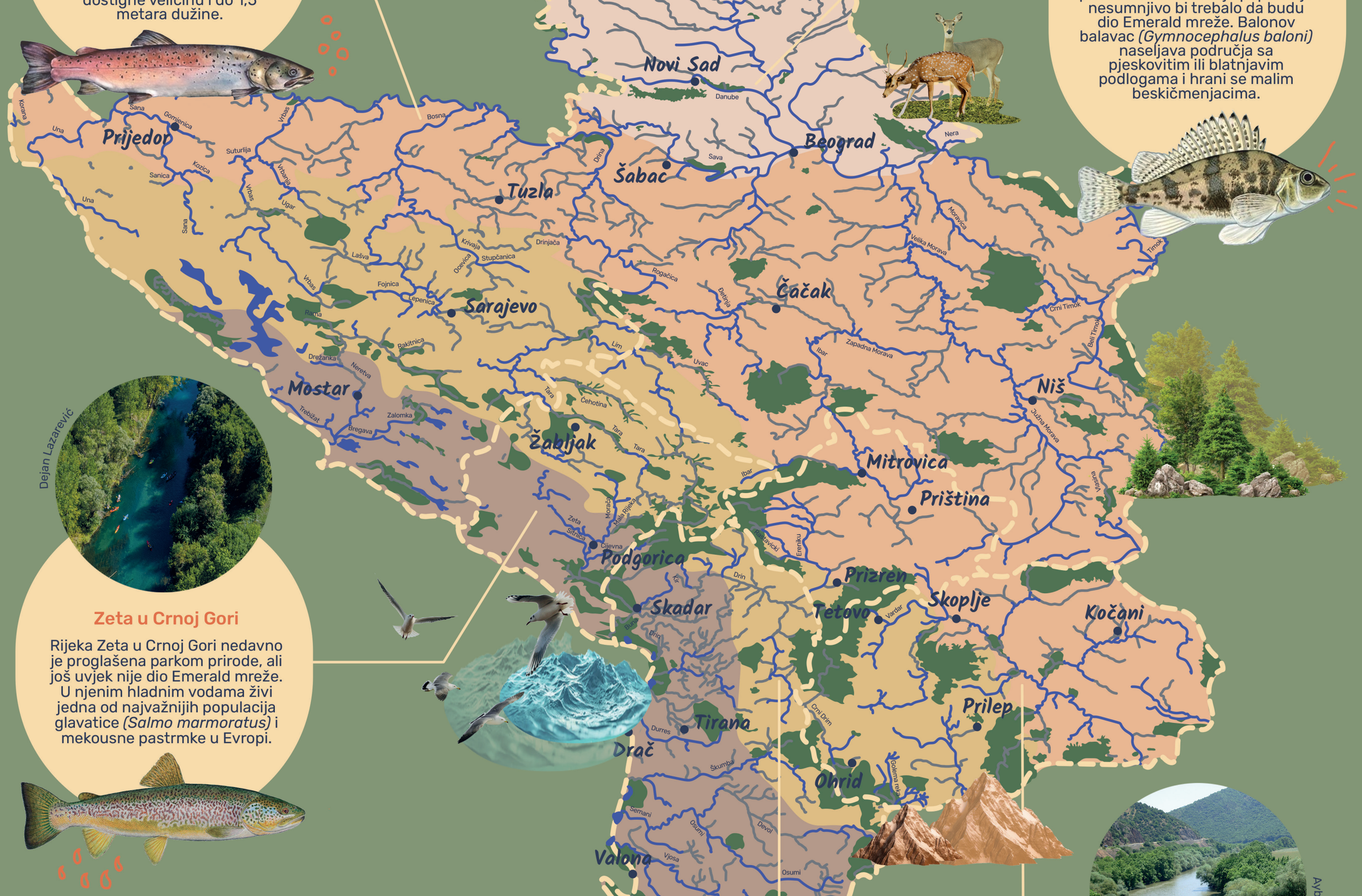

Dejan Lazarević

Zeta u Crnoj Gori

Rijeka Zeta u Crnoj Gori nedavno je proglašena parkom prirode, ali još uvijek nije dio Emerald mreže. U njenim hladnim vodama živi jedna od najvažnijih populacija glavatice *(Salmo marmoratus)* i mekousne pastrmke u Evropi.

Aybige

Vardar u Sjevernoj Makedoniji

Rijeka Vardar i njene pritoke predstavljaju dom više desetina zaštićenih vrsta riba. Najugroženija vrsta je vardarski vretenar (*Zingel balcanicus*), koji se sada nalazi samo u nekoliko riječnih tokova u Sjevernoj Makedoniji. Vjerovatno će izumrijeti ako se planirane hidroelektrane izgrade u područjima gdje živi.

Andrey Ralev

Drimska paklara

Drimska paklara *(Eudontomyzon stankokaramani)* je endemska vrsta Drima. Neke od njenih najvažnijih populacija nastanjuju gornji tok Crnog Drima u Albaniji.

Saznajte više o "Emerald Green" inicijativi, mapi, bazi podataka i učesnicima:

Legenda

- Nova Emerald područja (rijeke i vlažna staništa)
- Ostale rijeke
- Postojeća Emerald područja

Biogeografski regioni

- panonski
- kontinentalni
- alpski
- mediteranski

Podržano od Evropske unije.Sav sadržaj i mišljenja iznijeta u publikaciji su isključivo stanovišta autora i ne odražavaju nužno stavove Evropske unije ili Evropske izvršne agencije za klimu, životnu sredinu i infratsrukturu (CINEA). Evropska unija, ni tijelo koji dodeljuje sredstva, nisu odgovorni za iznijete stavove.

Grafički dizajn : www.lerenardgraphique.fr